

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu annu 5 fl.—cr., pe 1/2 annu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu annu 14 fr., pe jumetate annu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Adresa de condolentia

a bisericii greco-orientale române din Ungari'a si Transilvani'a, la mórtea Altetiei Sále, archiducelui clironom Rudolf.

Nr. 23 M.

*Maiestatea Vóstra cesarea si apostolica-regésca,
Preagratióse Dómne!*

Plecandu-me adencu inaintea prevedintiei dumne-dieesci, carea cu necuprinsa intielepciune imparte gratiile si asprimea sa, cu inima trista, dar in sperantia nefranta indrasnescu a depune la póla prea inaltului tronu alu Maiestatei Vóstre din partea bisericii greco-orientale romane din patria, condolenti'a cea mai sincera, carei'a pe langa reverentia omagiala si credintia perpetua i s'a datu expresiune in siedinti'a plenara de adi a consistoriului metropolitanu, asupra loviturei dureróse, carea de odata cu sguduitórea esire din viétia a Altetiei Sale cesaree si regesci, a clironomului de mari sperantie, archiduce Rudolf, a petrunsu pana in adencu inim'a Maiestatei Vóstre, prea gratiosului nostru monarchu, a preainaltiatei familii domnitóre, si a tuturoru popóreloru Maiestatei Vóstre fidele.

Dee atotputerniculu, ca intielépt'a domnire parintésca a Maiestatei Vóstre se aduca inca intr'unu lungu siru de ani fericire popóreloru credintióse Maiestatei Vóstre, si realisarea posibila a sperantiiloru mari regnicolare, ce erau legate de persón'a glorificatului se stémpere profund'a durere generala, cu carea imprimámú pentru totdeuna in inimile nóstre triste memori'a nevestedita a Altetiei Sale clironomului, mutatu dela noi asia de timpuriu.

Carele de altmintrea sum si perseverezu cu celea mai profunde omagii de suditu.

Sibiu, la 4. Februaru 1889.

In numele bisericii greco-orientale romane din Ungari'a si Transilvania.

Miron Romanulu, m. p.
archiepiscopu si metropolitu.

Din viéti'a economica a poporului nostru.

III.

O scóla, fia ea de orice categoria, este uumai atunci buna, daca intrunesce in sene, si respective coresponde urmatóreloru trei conditiuni principale, si anume: se dea eleviloru materialulu trebuintiosu de cunoascintie, si in legatura cu acést'a se-i deprinda a-si cascigá si insisi cunoascintiele ulterióre, se-i invetie a gandí, si respective a scí se aplice cunoascintiele, ce le posedu in diferitele imprejurári ale vietii, — si cá a trei'a conditiune, pretinsa dela scóla este: cá se invetie pre elevi a semti.

Intre toti romanii din acésta tíera noi cei de aici din Aradu, am inceputu mai antaiu a lucrá la organisarea celoru dantai scóle poporale. Si alu vechii preparandii din Arad si alu dascaliloru ei este meritulu, ca in sinulu poporului romanu din eparchiele Aradu si Caransebesiu, pana unde adeca a strobatutu radiele de lumina ale vechii preparandii din Aradu — se gasescu mai multi carturari in poporu.

Analisandu acum activitatea acestei preparandii si a scóleloru nóstre elementare betrane create si alimentate printrens'a vom aflá, ca in ele se predau putiene cunoascintie, dar prevalá desvoltarea inimii, si respective inspirarea religiositatii in inim'a eleviloru si printrensii in inim'a poporului.

Cu acésta sistema, dupa anulu 1870 nu mai poteam satisfacere trebuintieloru poporului. Am inceputu se-i dam in scóla mai multu, pentru cá in viétia se aiba, si se produca mai multu. Si planulu nostru de invetiamentu pentru scólele nóstre elementarie coresponde pre deplin recerintiiloru de sus; dar cere multu dela invetiatiu.

Nú s'a potut, si nu se mai póte altcum. Astadi dela fiecare omu se cere lucru si grije mai multa, de cum se cerea spre pilda numai inainte cu 20—30 de ani. Astadi s'au inmultit pretensiunile vietii pre tóte terenele. Si prin urmare invetiatiuulu nostru nu se póte plange de locu, daca in sarcin'a densului s'a pusu lucru mai multu.

In ori ce situatiune noua este greu a-te sci afá. Si in acést'a consta greutatea si defectele scóloru nóstre de astadi.

Nu ne-am sciutu, se-ne aflám in nou'a situatiune; si neindemanateci fiend in manuearea nouei sisteme, dupa cum ni-se pare noue, am la comitu pré multu intru a dá eleviloru multe cunoscintie, si póte ca am smintitu intru a-ii in vetiá a gandi, si póte ca si mai multu am neglesu se-ii invetiámu a semtí.

Unu poporu, care voiesce se traiésca astadi, trebue se fia „intieptu cá sierpele,” si adeca se véda tóte, se gandésca, si se combineze asupra tuturor, se semta, si se exploateze tóte in favorulu seu si intru desvoltarea si intarirea s'a.

Acésta „intieptiune a sierpelui“ s'a vaditu chiar in timpulu celoru donedieci de ani din urma, ca ne lipsesce in mare mesura pre tóte terenele, dar mai cu seama pre terenulu economicu.

Plugariulu nostru din betrani, crescutu, cum era intru frie'a Domnului, precum am disu in unulu din numerii trecuti, privea in pamentulu, moscenitu dela tata seu unu feliu de patrimoniu santu, de carele nu era iertatu a-se atinge, nu-i era iertatu a-lu instreiná sub nici unu feliu de imprejurári, si pre carele avea se-lu lase inmultitu filoru sei.

Totu astfelu gandea plugariulu romanu si cu privire la hainele, ce portá. Era rusine se póte haina din panza, seau panura, lucrata de mana streina. In acésta gandire si tienuta a s'a era legatu si sustienutu plugariulu nostru prin *religiositatea si nationalitatea inimei sale*.

Plugariulu cinstea pre tatalu seu, si nu vindea pamentulu, moscenitu dela densulu, pentru ca era religiosu, — si tienea la datinele si portulu stremosiescu, pentru ca era nationalu.

Si caus'a acestei decadintie religiose si nationale a plugariului nostru scól'a si biseric'a nu o au potutu impedeacă in totu loculu.

Pentru ce?

Pentru ca n'am potut, si n'am sciut, se facem din plugariulu nostru unu omu „intieptu cá sierpelé.” I-vom fi datu de sigur multe cunoscintie, i-am spus multe, si i-vom fi facut dóra pré multe ilusiuni. I-am crescutu pretensiunile, dar nu l'am invetiat a gandi si a priveghiá, nu l'am invetiat a-se uitá la sene, la starea si la imprejurárele sale, si nu l'am deprinsu a semtí si a lucrá astfelu, cá se póta pretempiná pretensiunile sale inmultite.

Dar multa incredere avem noi in scól'a si in biseric'a nóstra, si in acelasi timpulu multa incredere avem noi in puterea de viétia a poporului.

Poporulu se descépta, si insusi vede, ca nu este bine, cum este.

Vom merge noi dupa densulu, seau va vení elu dupa noi, cei cari conducem scóla si biseric'a.

Singura pentru sene nici un'a din aceste direc-

tiuni nu este buna, si deci cea buna directiune este si póte se fia nnumai un'a, carea se reasuma: intru a merge impreuna: inteliginti'a cu poporulu si poporulu cu inteliginti'a.

Cum?

Asia, ca cei ce suntem in scóla vom dá tot mai mult faptime dovedi, ca privimu in fii poporului, pre cari ii-inbimu, cá pre fii nostri, cá pre noi insine, si in acelasi timpulu le vom dá destula chrana buna spiritala de seam'a si de trebuintiele loru. Vom lucrá astfelu in scóla si prin scóla, cá poporulu si intréga lumea se-i semta puterea. Se scie poporulu, si se scie toti cei ce voru voí se scie, ca in cei siese ani prescisi a umblá la scóla, am facutu din fiecare pruncu unu omu capace de viétia, unu omu, carele se-si urmeze calea acestei vietii cu „intieptiunea sierpelui.”

Scól'a elementara da elevului in elemente tóte cunoscintiele, ce sunt neaparatu de lipsa pentru viétia fiecarui omu.

Fórte bine. Chiar asia au procesu scólele nóstre si pana acum. Au invetiat pruncii nostri si pana acum in scóla, ca *pamentulu este capitalu, si celu mai de capetenia isvoru de venitu*; dar dupa ce unii din acesti prunci s'au facutu mari, au vendutu acestu capitalu, si au remasu pre utilia. Au invetiatu mai departe pruncii in socóta, ca de doue ori doi este patru, dar multi dintre densii au folositu acésta invetiatura nnumai cand au avutu se platésca altor'a, dar nu si cand a fost vorb'a, cá se adune, si se inmultiéscá averea loru propria. Au invetiatu pruncii in scóla, ca hainele sunt o trebuintia a vietii, dar dupa ce s'au facut mari, au scosu resboiulu din casa, nu si-le-au mai facutu ei, ci le-au cumperatu gat'a din dugheanu.

Pentru ce?

Si-are si acést'a ratiunea si causele sale. Si urmatoriulu esemplu ne va aretá, sperámu, caus'a cea mai de capetenia.

Este sciutu, ca de cand omulu a pusu cea dantain óla la focu, cá se-si férba intrens'a mancare, indata ce ap'a din trens'a a inceputu a fierbe si a-se preface in aburi, aburulu a manatu, si respective a aruncatu coperisiulu ólei. Va se dica omulu si neamulu omenescu scie acum fórte de multu, *ca aburulu este o putere*, carea mana poverile, pre cari le punem in sarcin'a lui, cá se-le póte. Au trebuitu inse se tréca mii de ani, pana cand se vina o minte luminata, carea *se puna in aplicare* aceea ce de atát'a amar de vreme a sciutu si cunoscutu intréga lumea: *puterea aburului*. Au trebuit mii de ani, pana cand omulu se puna in aplicare puterea aburului la drumurile de feru, la vapóra pre mare, si la multimea cea maré de masini. Totu asia s'a intemplatulu si cu fulgerulu si respective cu scantei'a electrica. Au trebuitu se tréca mii de ani, pana cand a venitu omulu se-lu prinda, si se-lu puna in ser-

vitiulu seu, cá se-i duca scirile, ce voiesce se-le comunice altor'a in tóte pàrtile cu intiél'a fulgerului.

In aceste doue esemple, ni-se pare noue, ca potem aflá si vedé defectele scóloru nóstre. N'am invetiat din destul pre prunci a gandi, si nu ii-am invetiat a semti.

Vom continuá.

Unu respunsu

cu privire la timbrarea documentelor, ce se estradau in afaceri de cununia.

Din partea mai multoru preoti ni-se cere, cá se-ne dechiaranu, daca pre licentiele pentru fidentiare trebue se-se puna timbru, sean nu? De asemenea am fost intrebati, daca pre siedulele protopresviterali este de lipsa se-se puna timbru, sean nu?

Indreptariu in privinti'a documentelor, cari se estradau de catra preoti in afaceri de cununia, si cari dupa lege trebuiescu timbrate — ne servesce intimatulu inaltului Ministeriu regiu ungaru de culte si instructiune publica dto 5 Iuliu 1883 Nru 1863, — alu carui cuprinsu s'a comunicatu onoratei preotimi din eparchi'a Aradului prin cerculariulu dto 16/28 Iuliu 1883 Nru 1880.

In acestu cerculariu cetim urmatórele :

1) Dimisionalele ce se estradau din partea preotiloru, in casurile cand cununi'a se intempla in alta bisericu, si nu in biseric'a, la carea apartienu ambele parti, ce voiescu a pasi la tain'a casatoriei; de asemenea si atestatele despre efeptuirea vestiriloru — déca in acelea se tractéza numai despre o pareche de casatorindi — suntu a-se provedé cu timbru de 50 cr. de ficcare cóla; daca inse in acele atestate se tractéza despre efeptuirea vestiriloru facia de dóne séu mai multe parechi incredintiate, atunci acele atestate an a-se provedé cu atâtea timbre de câte 50 cr. despre câte parechi se atestéza.

2) Cand in teastulu atestatulu despre efeptuirea vestiriloru se cuprindu totu de odata si dimisionalele de a-se poté incheiá casatori'a in alta bisericu, atunci pre unu astfeliu de documentu este de ajunsu, daca se pune timbru recerutu pentru atestatulu despre efeptuirea vestiriloru.

3) In fine cererile de dispensatiune adresate Episcopului diecesanu, fie acelea cereri pentru dispensarea dela vestiri, séu pentru alte pedeci canonice, sé se provedá cu timbru de 50 cr. de cóla.

Dupa ce in cele cuprinse mai sus sunt enumerate in modu tacsativu documentele estradande in afaceri de cununia, pre cari in sensulu legii trebue se-se puna timbru, si dupa ce in ordinatiunea de sus nu se amintesce nici de licentie de fidentiare (credintia) nici de sieduli protopresviterale: astfeliu nu incape nici cea mai mica indoiéla: *acestea se estradau fara timbru.*

Ioanu Galu

protopresviteru alu tractului gr. or. alu Abrudului; deputatu sinodalu si congresualu etc.

O noua scire trista suntemu siliti a impartasi publicului nostru. Unu vrednicu lucratoriu in vii'a Domnului, venerabilulu parinte protopresviteru alu tractului Abrudului I o a n u G a l u incetá din viétia la 26 Ianuariu a. c.

Reposatululu descinde din un'a din cele dantai familii ortodoxe din Transilvani'a. Densulu a fostu fiulu fericitululu intru aducere aminte protopresviteru de odinióra alu Clusului Gregoriu Galu. Crescutu de micu intru frie'a Domnului de mam'a sa Carolin'a si de parintele seu, si blandu si modestu fiindu din fire, reposatululu inca cá teneru a sciutu se atraga asupra s'a luarea aminte a fericitululu Archiepiscopu si Metropolitulu Siagun'a, — carele lu-luá sub scutululu seu atát pre densulu, cât si pre fratele seu ilustrulu barbatu alu bisericeii si natiunei nóstre Dr. Iosifu Galu, membru alu casei magnatiloru.

In activitatea s'a de 20 de ani cá protopresviteru alu Abrudului reposatulu constata pre deplinu ca este unu adeveratu urmatoriu alu marelui Andreiu; si bisericile si scólele din tractulu seu sunt o dovéda ca scolariulu a intielesu si a urmatu pre invetiatoriulu seu, cea mai mare onóre si distinctiunne, la carea se póte ridicá unu bisericianu in timpulu nostru.

O perdere semtita a induratu deci biseric'a din Metropoli'a nostra prin perderea pré timpuria a acestui demnu fiu si slujitoriu alu ei.

Pre reposatululu lu-deplange neconsolabil'a s'a mama Carolin'a, socii'a sa An'a nascuta Popoviciu, fiic'a s'a An'a, maritata Furdui, fiulu seu Ioanu, fratele seu Dr. Iosif Galu, precum si numerosii consangeni, amici si cunoscuti. Lu-deplange clerulu si poporulu din tractulu seu, lu-deplange biseric'a si natiunea, carei'a i-a servitu cu credintia si devotamentu in intrég'a s'a viétia.

Depunendu si noi o lacrama de durere pre mortentulu venerabilului nostru frate si impreuna slujitoriu alu altariulu Domnului, dicemu familieii remase in doliu cá Ddiu se-o consoleze, se póta suportá greutatea acestei ireparabile perderi, ér reposatululu in Domnulu i-dicemu: sufletulu lui se-lu asieze Celu Atotputernicu in locasiurile dreptiloru, ér osamintelorulu lui se-le fia tierin'a usióra!

In veci amintirea lui!

Epistolele parochului betranu.

I.

Iubite Nepóte! — Cu ajutoriulu lui Ddiu intraramu intr'altu anu nou, si cu tóte slabitiunile betranetiloru nu me potu retiené se nu-ti scriu si in anulu acest'a câte o epistola — déca nu pentru

alt'a, se scii barem, că mai traiescu inca dile cu pe-
cate, pana candu va vrea bunulu Ddiu.

Cea d'antăi carte, ce ti-o scriu in anulu acest'a
póte că nu-ti va prea placé, pentrucă ti-scriu despre
lucruri, pre cari dt'a le incunjuri din adinsu, — In
nrulu 50 din a. tr. alu fóiei nóstre „Biseric'a si
Scól'a“ sub titul'a de „agitatiuni proselitistice“ dt'a ni
spuni, că de doispredece ani de cand stă foi'a, ati
incunjuratu a scrie despre vatemările, ce se facu bi-
sericeii nóstre din partea — precum dîci d'ta „a fra-
tiloru gr. catolici;“ si si acuma numai pentru aceea
ni aduci la cunoscintia unele vatemări, pentrucă suntu
intarite si din partea unui organu publicu.

Ne incunoscintiezi, că la Ohab'a lunga nu de-
parte de Lugosiu unu omu cu numele Morariu, fiindu
tîpatu din slujba dela domni'a de pamentu adeca
dela spaia, a voitu se intre la noi in teologia, dar
n'a fostu primitu; s'a dusu deci la „fratii gr. cat.“
si cá se póta fi primitu, mai nainte a trebuitu se-si
faca merite; a facutu deci vrajba in Ohab'a, a ince-
putu se ademenésca ómenii de acolo, se-ii imbete cu
apa rece: că li dă pamenturi, bani s. a. — totu
momeli cu cari ne-am dedatu si printr'alte locuri.
Ohabenii la inceputu se faceau, că credu tóte acestea,
că se védia ce va urmá mai-departe. Urmá ca venira
unitii din Lugosiu, si éراسi se dusera dincatro au ve-
nit, dar facura raportu catra Preasantituln loru Epis-
copu Dr. Victoru Mihályi, că Ohab'a cătu e de lunga,
tóta s'a gr. catolicitu. Prea Santitul a cerutu apoi
dela comitatu, ca se iee dela ai nostrii biseric'a si
scól'a, si se le dea unitiloru, căci toti suntu uniti.
Consistoriulu nostru din Aradu audindu despre acést'a
a cerutu dela comitatu se tramita pre cinev'a se vé-
dia in ce stă lucrulu, de óra-ce densulu (consistoriulu)
nu scie ca unulu macar se fi trecutu la unire.

Comitatulu a tramisu la Ohab'a pre solgabiraulu
cercualu, cu densulu s'a dusu dela noi prot'a din
Belintiu par. Cratiunescu si unu fiscaresiu dela con-
sistoriu cu numele Truti'a, éra dela fratii gr. catolici
s'a dusu dlu Vice-Archi-Diaconu Tamasiu din Lugosiu.
Si ce au aflatu acesti domni? — Au aflatu că nici
unu sufletu de omu din Ohab'a n'a trecutu la unire;
a aflatu 400, dî patru sute de atestate . . . . . tipa-
rite, in cea mai mare parte iscalite in cancelari'a
dlui V. A. Diaconu fara scirea si invoieea celoru
scrisi si subscrisi in acelea; au mai aflatu ca numi-
tulu Morariu, e dusu la teologia la Blaju. — Tóte
acestea s'au intaritu la protocolu. — De n'aru fi in-
tarite, dt'a Iubite Nepóte! nici nu le-ai crede! Vedi,
ce frumóse lucruri sciu face „fratii gr. catolici!“

Nu le-ai crede, pentrucă nu esti patitu, le credu
inse eu si par. pop'a Michaiu si alti preoti betrani,
cari am vediutu si amu petrecutu intemplári si mai
altcum decátu acést'a. — Inchipue-ti dt'a Iubite Ne-
póte! ce a potutu fi atunci, candu nu éra lege des-
pre treburi de aceste.

Apoi dt'a Iubite Nepóte! mai dîci că la fapt'a

acést'a nu mai trebue comentariu. Eu dîcu că trebue,
rabdarea inca si-are marginele sale. Unitii ne turbura
liniscea, cand intr'unu locu, cand intr'altulu. Nu de-
multu Ti-am fostu scriu despre preotulu unitu din
Beliu, acum e la rendu V. A. Diaconulu din Lugosiu.
Apoi pana cand tptu asia? Comentariu trebue dara
la tota intemplarea. Findu provocati, se iesimu la
lupta; har Domnului, ne semtîmu destulu de tari,
dreptatea e pe partea nóstra si nadajduindu-ne spre
Domnulu vomu biruí. — Déca ne vomu dá legati,
vomu avé grea respundere naintea lui Ddiu si a
ómeniloru. Eu pe vr'o câteva renduri am rusínatu
pre vrejmasiulu, carele a cutezatu a se apropiá de
turm'a mea, credu că de acum nainte voiu avé pace
de elu; comentariulu meu inse a fostu lupt'a, faca
si altulu asia, si nu-i va paré reu. — Asteptu cu
nerabdare, se-mi scrii, Iubite Nepóte, ce a urmatu mai
departe in Ohab'a, si cum s'a ispravitu apostoli'a
din Beliu.

Eu asi fi asteptatu, ca gazetele nóstre roma-
nesci, — cari pretindu, că preotimea nóstra se-le
aboneze si sprijínésca, inca se scrie ceva despre luc-
rulu acest'a, dar n'am cetitu nici intr'un'a asia cova,
par'ea cért'a dintre frati pre densele nu le privesce.
Vedi iub. nep. acest'a e unu reu semnu dela gaze-
tarii nostrii.

In loculu gazetelorú nóstre se ivesce — pre-
cum scrii si dt'a dupa „Telegraful Roman“ — o
fóia unгурésca din Clusiu si ti-face si dtale imputári
că navalesci asupra „fratiloru greco-catolici.“ — Ga-
zetariulu din Clusiu nici insusi nu crede ce a scriu,
voiesce numai se te puna la proba, si se te infrice, ca
se nu cutezi nici a te vaierá macar, séu a te aperá.
— Ada-ti aminte de tabul'a cu lupulu si cu mielulu.
Dt'a esti prea blandu, iéra gazetariulu se inchipuesc
pre sine de prea intieptu; spune-i, rogu-te, ca se
rumege mai bine cuvintele ce le dîce despre biseric'a
nóstra, déca cumva nu voiesce ca se credemu despre
densulu altceva.

Ti-asii fi scris mai lunga cartea acést'a, dar
am avutu multu lucru cu raportele anuali si cu co-
lect'a pentru fondulu gimnasialu s. a.

Predic'a de pe munte a Mântuitoriului.

(Mat cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare.)

„Fericiti sunt cei seraci cu duchulu, că a loru este
imperati'a ceriuriloru.“ — Cá prim'a conditiune, pentru
de a puté fi partasi la imperati'a lui Ddiu, pune Mân-
tuitoriulu: seraci'a cu duchulu. Ce avem se in-
tielegemu sub acést'a? Unii parinti bisericesci interpretéza
cuvintele aceste in intielesulu, ea sau a unei seracii de buna
voiepentru Christosu, s'au a seraciei nevoluntare, dara su-
portate cu supunere si rabdare crestina. Esplicarea acést'a
inse, nu exhaustéza conceptulu de plinu alu espiasiunéi.

acestei'a. Seraci'a cu duchulu inseamna mai multu desfacerea interna a omului, nu numai de cele din afara, ci si de sine insusi, asia dara contrastulu directu alu egoismului; seau cu alte cuvinte seraci'a cu duchulu nu e alt'a decât umilinti'a creștina. Asia esplica si s. Augustin si Jeronim, carele dice: „adjunxit spiritum, ut humilitatem intelligeres, non penuriam.“ — Pentru ce se numesce umilinti'a, cá prim'a condițiune, pentru de a fi partasiu la imperati'a lui Ddieu? Pentrucá cu umilinti'a adeverata e impreunata si consciinti'a necesitatii unui ajutoru, asi'a dara si dorinti'a dupa cele mai inalte, dupa cele ceresci, dupa cele dumnediesci. Doresce omulu, in urm'a seraciei interne, cele ceresci, atunci le si primesce când le afla, si acésta primire e credinti'a, radacin'a si fundamentulu justificarei nóstre inaintea lui Ddieu.

Din credinti'a umilita se desvólta apoi cu ajutoriulu gratiei dumnediesci, speranti'a si dragostea, precum din o redicina trunchiulu si flórea. Unde se afla aceste trei virtuti dumnediesci, acolo e intemeiata si imperati'a lui Ddieu. — Putem dice si asia: Daca s'a eliberatu omulu in inim'a sa de tóta dragostea neordinata fati'a de cele pamentesci, si fatia de sine insusi, si astfelu e golu in launtruulu seu, e saracu, atunci in trensulu are locu Ddieu si grati'a sa! si precum aerulu celu din afara se indésa cu putere in spatiulu celu vacuu (golu) si elu umple, astfelu si grati'a lui Ddieu cea justificátore si sântitóre petrunde cu óre care necesitate interna in sufletulu celu intr'adeveru seracu, si i-lu umple. Deci ori cum vom considerá lucrulu, din tóte partile umilinti'a apare cá condițiune fundamentala a mántuirii, cá bas'a tuturoru virtutiloru, chiar precum e mándri'a inceputulu tuturoru pecatelor. Umilinti'a e acelu unum necesariu, carele, dupa cum dice unu scrietoru occidentálu consta intr'aceea: „ut homo omnibus relictis se relinquat et a se totaliter exeat, cumque omnia fecerit, quae facienda noverit, nil se fecisse sentiat.“

Christosu fericesce pre cei seraci cu duchulu, pentru cá a lor e imparati'a ceriuriloru adeca: imperati'a lui Ddieu. Cá-ci „imparati'a lui Ddieu“ si „fericirea“ sant concepte corelate; unde e imperati'a lui Ddieu acolo e si fericire adeverata. Dara ce e aceea, imperatia ceriuriloru? (*βασιλεία τῶν οὐρανῶν*) Espresiunea acésta, carea propriaminté insamna o imperatia ce se tiene de ceriu, ce s'a intemeiatu din ceriu, (pluralulu e a se esplica din inchipuirea ca esista mai multe ceriuri, vedi si 2 Cor. 12, 2.) se afla numai la Matei; numai o data in intréga scriptur'a, anume in a 2 epist. catra Timotei 4, 18., mai provine o asemene espresiunea *βασιλεία ἐπουράνιος*. Celelalte espresiuni cari in de comunu se intrebuintéza in T. N. sunt: imperatia lui Ddieu, imperatia lui Christosu, imperatia fiului ómeniloru sau si numai imperatie. Tóte aceste espresiuni au de basa un'a si aceeasi idee, diferescu numai in numirea aceluia, carele e domnitoriulu, stapanitoriulu acestei imperatii; si ca atare se numesce acusi Ddieu Tatálu, acusi Ddieu Fiulu. In cártile T. V. nu se afla espresiunile evreesce corespunditóre, cu tóte acestea ideia unei imperatii a lui Ddieu, se afla in intregu T. V.

ea e basa tuturoru acelu espresiuni, in cari Ddieu se numesce creatoriulu ceriului si alu pamentului, domnulu si regele tuturoru fiintieloru. Cá-ci cu adeverat'a cumós-cere a lui Ddieu si a referintiei lui catra lume, sta in cea mai strinsa legatura si ideia unei imperatii a lui Ddieu. Cine crede si marturisesce unu Ddieu atotputernicu, carele a creatu lumea din vointia libera, acelu a exprimat cu acésta si ideia unei imperatii a lui Ddieu. Cá-ci indata ce a creatu Ddieu fiintie libere, si-a formatu si o imperatie, in carea el singuru a fost capu si stapanu. — Acésta imperatie a lui Ddieu a statu pre pamentu curata si nealterata numai inainte de caderea ómeniloru celoru primii. Natur'a era atunci supusa omului, ér omulu in ascultare voluntara catra Ddieu; Ddieu era stapanulu tuturoru, si a fost recunoscutu cá atare si de ómenii cei dintai. Cand a pacatuitu inse Adam, cand a renunciatu la supunere si ascultare de voie buna, atunci a venitu reulu atât in ómeni cât si in natura; si din imperati'a lui Ddieu de pana acum, ar fi devenitu o imperatie a diavolului, daca n'ar fi intrevenu Rescumperatoriulu indata dupa cadere.

Astfelu indata la omulu celu dantai incepe imperati'a Rescumperatoriului; *βασιλεία τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ* ocupa locul imperatiei celei originale a lui Ddieu. Acésta imperatia a Rescumperatoriului a fost in primululu seu periodu, o imperatie interna in consciinti'a omului, si a devenitu, in periodulu seu alu doilea, esterna in legatur'a lui Ddieu cu Israilu. Israilu a fostu poporulu si imperatia lui Iehova (2 Moise 6, 7. 19, 6. 5 Moise 7, 6.) Iehova a fostu regele lui, (1 Sam. 8, 7. Psalm. 89, 19.) Ierusalimulu resiedinti'a lui Iehova, (Psalm. 132, 13.) templulu palatulu, ér chivotulu legii tronulu lui. Acésta teocratie esterna a lui Israilu a fost inse numai o pregatire la adeverat'a imperatie a Rescumperatoriului, carea incepe când a „venitu plinirea timpului,“ cu aretarea trupésca a lui Christosu, si se continua in biserica. Biserica e *βασιλεία τοῦ Χριστοῦ*, imperati'a lui Christosu in neamulu omenescu, ea e mijlocitorea imperatiei lui Ddieu pentru fiecarele; ea umple periodulu alu treilea si celu din urma alu imperatiei Rescumperatoriului. Dara in tóte aceste trei periode a esistatu, si esista si acum, pe langa imperati'a Rescumperatoriului si o imperatie a reului *βασιλεία τοῦ πονηροῦ*, sau *βασ. τῆς ἀμαρτίας*; cea dintâi se desvólta numai prin lupta necontenita contra cestei din urma. Si lupt'a acésta se va continuá pana la sfersitululu timpului, adeca pana atunci, pana cand Christosu va fi invinsu deplinu si in membrele sale imperatia satanei, pecatulu si mórtea, sau, ca se vorbimu cu psalmistulu, pana cand va pune Ddieu pre neamicii lui Christosu asternutu piciorulu sale. Atunci, când si trupulu omului va intrá in mantuirea deplina a lui Christosu si cand si natur'a se va impartesi de pré marirea filoru lui Ddieu, atunci si Christosu imperati'a s'a o va preda éra-si tatalui, pentru ca acésta se fie éra-si totulu intru tóte, sau cu alte cuvinte: imperati'a Rescumperatoriului va inceta si, imperati'a originala a lui Ddieu éra-si se va ivi; stapanirea lui Ddieu preste lume nu va fi ca acuma, mijlocita, prim Rescumperatoriulu, ci nemijlocita (asem. 1 Cor. 15, 23.

și vers. urm.) Din indegetările aceste se explica usioru, cum vine, că în T. N. imperati'a lui Ddieu se infatiseza acum ca una presenta (Mat. 12, 28. Luca 16, 16. 17, 20.) acum ca un'a viitoare (Mat. 13, 43. Marcu 9, 47. Luca 13, 29.) acumu ca un'a esterna, (Mat. 16, 19. 13, 31.) acum ca una interna. (Luca 17, 20. epist. c. Rom. 14, 17.) În esternu, va fi imperati'a lui Ddieu deplina, abia la sferșitul timpului; în internu, se desvôlta necontenitu în fiecarele, prin credinția și dragoste. Imperati'a lui Chtistosu e mijlocitorea necesara a imperatiiei lui Ddieu acum înca nevediate; trebuie deci omulu se fie mai antaiu cetatianu alu imperatiiei lui Christosu, adeca se fie membru alu bisericeii, înainte de a recastigă dreptulu de cetatianu în imperati'a lui Ddieu. Acest'a e și întielesulu propusetiunei: *Extra ecclesiam nulla salus.* — Christosu dice ca cei seraci cu duchulu sunt fericiti, pentru-că a lor este imperati'a lui Ddieu. Dice ca aloru este, și nu folosese viitoriulu, pentru-că adeverat'a seracia cu duchulu invôlva în sine imperati'a lui Ddieu, în germine. — Paradoxu e în macarismulu acest'a că: cei seraci posedu imperati'a, cersitorii sunt regi! nu e acest'a ceva paradoxu pentru lume! — Și în apocalipsa cap. 20, 6. se dice ca dreptii cei re'nviati vor domni cu Christosu o mie de ani; ér Sf. Augustinu dice despre cetatienii imperatiiei lui Ddieu: „Ibi quot cives tot reges.“

Fericirea (macarismulu) a dón'a se refere la cei blandi. După mai multi parinti bisericesci și după editiile mai latite ale originalului T. N. urméza după fericirea prima, acest'a, și numai în loculu alu treilea: „fericiti cei ce plangu“ etc.; asiadara se schimba ordinea din traducerea noastră romanésca, carea se vede ca se tiene în privinț'a acest'a, de textulu receptu a lui Elzevir, unu editoru din secl. al 17. — „*Fericiti cei blandi, ca acei'a vor mosceni pamentulu.*“ Blandeti'a e unu eflusu naturalu a adeveratei seracii cu duchulu, a umilintiei; ba putem dice; blandeti'a și umilinti'a sunt aceleasi virtuti, dar în directiune diferita. Umilitu e omulu cu privire la Ddieu, blandu cu privire la deapropéle. Acel'a, carele sta înaintea lui Ddieu în consciinț'a seraciei adeverate, a slabiciunei și a starei sale pacatose, acela va și fi indulgentu fatia de gresielele deapropelui seu, bland în judecarea altui'a; acel'a, nu va perde dispositia liniscita a inimei sale atunci, când altii îl vatemă și îl apasa, scurtu: acela va fi într'adeveru blandu. Acestoru blandi le promite Mântuitoriulu: *moscenirea pamentului.* „Acésta espresiuine coresponde acelei formule permanente din T. V., cu carea se însemnea luarea în posesiune și impartirea tierii Canaanului între Israiliti prin Iosua. Tier'a Canaanului, tier'a promisiunei, a fost pentru Israiliti tier'a cea καὶ ἔξοχίην. Totodata li-a pre inchipuitu ea și imperati'a ceriului, (vedi Evrei 3, 11. 5, 6. și vers. urm.); și în acestu întielesu e a se lua aici cuventulu: *pamentu*, asia ca cuvintele: „ca acei'a vor mosceni pamentulu,“ esprima în fondu aceeași, ce se esprima și în versulu premergatoriu prin cuvintele: „că acelor'a este imperati'a ceriurilor.“ (Asem. Ps. 37, 11.) — Asiadara cei blandi, cari se semtescu

fatia de deapropéle lor seraci cu duchulu, cari sunt în indulgenti fatia de densulu, acei'a sunt mosceniitorii imperatiiei ceresci. — Sentinț'a acest'a contine ceva paradoxu. În cursulu vietii nostre celu blandu celu indulgentu trage întodeuna scurta, când e vorb'a despre alu meu și alu teu; aici în imperati'a lui Ddieu inse, numai cei blandi au moscenire pre când cei vehementi cei obraznici întieptii lumii acesteii, acei'a se eschidu dela moscenire.

(Va urmá)

Unu nou coru pe plugari.

Aradu, 30. Ianuariu 1889.

Domnule Redactoru! Ve rogu se înregistrati notiti'a acest'a în pretinut'a fôia „Biserica și Școl'a.“

În comun'a Cuvesdi, com. Timisiului, sunt acuma vr'o 4 ani de când functionéza cá invetiatoriu dl. Georgiu Tomi, absolventu alu preparandiei aradane, și pre langa cá în acestu scurtu restimpu a produsu unu frumosu numeru de carturari și cantareti plugari a mai realizatu un'a dintre cele mai ardiatore dorintie, atât a s'a cât și a comunei întregi prin infintiarea unui coru barbatescu constatoriu din 40 de membri, instruitu sistematicu și cu temeiu trainicu.

Petrecendu sfințele serbatori a-le Nascerii în ospital'a casa a dlui parinte Iosif Iorgovici, mi s'a datu prileju se constatu, cá noulu coru infintiatu în Cuvesdi dá dovedi de o trainicie și prosperitate netagaduita.

Prin zelulu neobositu alu Dlui P. Tomi și la staruintiele parintelui I. Iorgovici, acestu coru în decursu de o luna a fost în stare se invetie, și se esecute în din'a de Craciunu St'a Liturgie întrega, cu o precisiune admirabila, în cât pre toti ne-au pusu în uimire.

De pe fetiele tuturoru celoru de fatia am cetitu o adeverata bucuria și multiamire sufletésca, toti se rogau cu pietate Domnului și când a circulatu unu tasu pentru fondulu corului, toti din tôte partile au concursu cu denarulu recunosciinții. Înca la constituirea corului s'a colectatu momentanu o sumulitia frumósă de 17 fl. 42. cr. pentru procurarea papireloru de note și a recuisiteloru de lipsa.

Am avutu norocirea se asistu și la o prelegere de instructiune tienuta — cá de regula — sér'a în școl'a, unde toti cei 40 de membri, care-de-care mai însufletitu, cu notele în mana, cantá și esecutá pies'a s'a cu o atentiune, cu o grija și precisiune démna de aptitudinea ce-lu caracteriséza pe un Român.

Lauda Dlui conducetoru și coristiloru bravi și demai de numele lor.

Apoi mai dica cineva cá plugariulu nostru nu este abilu de cultura! — Și nu e cu putinț'a, cá între imprejurările actuale ale timpului se nu-ti rida inim'a de bucuria, vediendu cum corurile vocale de plugari se sporescu din ce în ce totu mai tare pintre Români. Și ce alta institutiune culturala mai potrivita s'ar poté aflá și aplicá mai cu succesu, decât corurile de plugari.

Am disu mai susu, cá corulu infintiatu de H. G. Tomi e instruitu *sistematicu și cu temeiu trainicu*, pentru cá mi-s'a datu ocașiune se-mi însemnu mai multe coruri de plugari infintiate cu multa staruintia, însufletire și zelu, dar fara precalculatie și considerare la viitoriu, la trainicia și prosperarea lor, și sunt atari coruri — am poté dice — numai nisce coruri temporale, — ér acest'a pentru-că li lipsese factorulu principalu — dirigentulu stabil și cunoscetoriulu de note.

Aceste coruri au câte unu coristu din sínulu loru iniatiu în note numai atât'a, cât se racere pentru condu-

cere si darea tonurilor, fara d'a fi in stare se continue cu instructiunea treptatu in sus — spre perfectiune. Astfeliu atari coruri stau in locu, si nu potu progresá, ba din contra regreséza.

E bine deci sè fim si in privinti'a acést'a cu considerare si voindu sè infintiamu coruri, nainte de tóte sè nisuiamu a ne castigá prin instructiune separatu, cu instrumentulu musicalu in mana, unu conducetoru cunoscetoriu de note, sè fie stabilu si capabilu d'a instrui coristii in cantári nóue, sè se produca cu lucruri nóue si totu nóue, — caci numai astfeliu póte fi asiguratú viitoriulu si trainici'a unui coru si numai astfeliu póte fi corulu o scóla, o adeverata institutiune culturala.

Progresulu admirabilu ce-lu face Dl. G. Tomi cu instructiunea sa sistemtica si temeinicá, apoi insufletirea braviloru sei coristi, servesece corului din Cuvesdi spre onóre si de bunu auguru.

Dorimu sè aiba cât mai multi imitatori. Valmag.

D i v e r s e.

* Parastasu pentru Archiducele Rudolffu.

Precum ni-se scrie din diferite párti ale eparchiei nóstre, in diu'a inmortentárii remasitieloru pamentesci ale fericitului intru aducere aminte principe de coróna R u d o l f, s'au oficiatu in tóte bisericile nóstre din eparchi'a Aradului cu mare solemnitate sant'a liturgia si parastasu, ridicandu-se rugatiuni din partea clerului si poporului eparchiotu pentru odichn'a sufletului inaltului Defunctu.

In aceeași di s'a oficiatu in biseric'a catedrala din Aradu prin Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Joan Mehtian, asistatu de clerulu dia localitate sant'a liturgia, si unu parastasu solemnu, — in fiisti'a de facia a unui numerosu publicu, carele venise se dea espressiune profundului doliu, in care a strepusa acést'a grea lovitura a sortii pre tóte popórele monarchiei.

In veci amintirea Lui!

* *Nou fondu Rudolffinu.* Precum cetimú in „Telegrafulu Romanu,“ Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanul a depusu la consistoriulu archidiecesanu unu capitalu in suma de 200 fl. v. a. spre scopulu, cá cu acést'a se-se faca inceputu unui fondu nou archidiecesanu, destinatu aume pentru inlesnirea tenerimei archidiecesane din clasele inferióre ale poporului in instructiunea scolara. Fondulu va portá numele „Rudolf,“ si va fi unu monumentu viu pentru decedatulu principe de coróna.

* *In comun'a Satu-Chinezu* s'a efeptuitu in dilele 28 si 29 Ianuariu esecutiunea judecatorésca a sententiei curiei regesci, adusa in procesulu de despartire portatu de fratii nostri din numit'a comuna contra bisericiei sore serbesci, — si prin judele regescu din Ving'a s'a predatu atât biseric'a, cât si scólele si realitátele judecate prin sententia comunei bisericesci romane de nou constituite pre bas'a statutului organicu. In representanti'a eparchiei romane a Aradului a participatu, si respective functionatu la acestu actu fisculu consistorialu, dlu P e t r u T r u t i a, ér din partea ier. serb. dlu fiscu consistorialu I v c o v i t s. Astfeliu s'a terminatu ultimulu actu judecatorescu in primulú procesu de despartire ierarchica de catra serbi; si poporulu romanu din numit'a comuna si-a vediatu realizata dorinti'a seculara de a-se vedé stepanu preste destinele sale in biseric'a nationala.

Insufletirea poporului nostru cu acesta ocaziune, cá si in totu timpulu procesulni a fost mare.

Felicitandu pre noii credintiosi ai eparchiei romane a Aradului, pre fratii nostri din Chinezu, dorim, cá Ddieu se-le ajute, cá precum densii au fost cei dantai, cari au

intentatu pre cale necunoscenta procesu pentru despartirea ierarchica — se devina prin ingrijirea de bisericá si scóla prin inaintare in moralitate si cultura pre tóte terenele cea dantaiu comuna bisericésca a nóstra!

* *Distinctiune.* Maiestatea S'a s'a indurat pré gratios a darui crucea de cavaleru alu ordinului „Francisca Iosif“ veteranului si bine meritatului parinte protopresviteru alu Chisineului *Petru Chirilescu*, pentru servitiile prestate prin o activitate neobosita in timpu de 50 de ani cá parochu si protopresviteru.

Felicitám pre venerabilulu parinte protopresviteru pentru acést'a bine meritata distinctiune, — si-i dorim, cá Ddieu se-lu tiena inca multi fericiti ani bisericiei si poporului seu.

* *A patr'a adunare* generala a institutului de creditu si economii „Timisian'a“ din Timisiór'a este conchiamata pre 25 Februaru s. n. 1889 la 10 óre inainte de amédi in sal'a hotelului „Principele de coróna“ in Timisióra.

* *Multiamita publica.* Avendu a se oficiá si in biseric'a gr. or. rom. de aici, parastasulu pentru decedatulu principe de coróna Rudolffu si considerandu ca, tóte autoritátele politice voru se participe la ácelu parastasu, am aflatu de bine a rogá corulu de plugari din comun'a Seciani se binevoésca pentru sublimitatea serbatórei a participá si a esecutá cantarile recerute.

Ácelu coru in frunte cu conducatoriulu seu, Dnulu Nicolae Carabasiu, ascultandune rogarea si necrutendú ostenéla au venitu si au esecutatu cantarile recerute spre uimirea celoru presentu cu unu succesu demnu de tóta laud'a. — Pentru-ce subscrisulu din incredintiarea mai multoru parochieni, vinu pre cale publica a esprimá multimirile nóstre cela mai cordiale, atât braviloru coristi cât si zelosulu invetiatoriu respective intemeiatorulu corului par. Iosif Gradinariu. — Ving'a la 6 Februaru n. 1889. Constantinu Barbosu.

† *Necrologu.* T ó d e r u L u p s i a unulu dintre cei mai alesi economi din Dieci' tat'a preotulu localu si inspectoru scolariu Georgiu Lupsia a incetatu din viétia la 24 Decemvre v. a. c. la 11 óre sér'a, in etate de 83 ani lasandu in profundu doliu, famili'a sa numerósa, din fii nepoti si straneepoti. — Inmortentarea i-s'a facutu in 26 Decemvre v. a. c. cu mare solemnitate, la carea a luatú parte mai intregu poporulu din comun'a Dieci. — Numitulu regretatu s'a dinstinsu in viétia, pe langa alte fapte bune si cu aceea, ce e cam raru intre economii nostri, ca de 43 de ani n'a beutu de feliu beutura spirituósa, carea póte servi de esemplu multoru ómeni de ai nostri. Fie-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

* *Adunarea generala a reuniunei femetloru romane din Arad si provincia,* se va tiené in diu'a de 9/21 Februaru a. c. la 10 óra inainte de amédi in sal'a seminarului diecesanu.

* *Seminarulu centralu* alu eparchiei Ungro-Vlahiei, a serbatu ieri cu cuvenita solemnitate pe patronii sei Sfintii Trei Ierarchi. Sf. marea Liturgie a fost celebrata in biseric'a Sf. Ecatherin'a de rectorulu seminarului Prea Sfantitulu Dionisie Craioveanu cu o pompa deosebita, in asistenti'a Prea Sfantitulu Ghenadie alu Argesiului si a P. S. Inocentiu Ploesteanu vicariulu Sf. Metropoliu. Dupe oficiulu divinú a urmatú primirea óspetiloru in marea sala de conferintie a seminarului unde directorulu, Archiereulu Dionisie, a rostitu unu cuventu fórté bine semtitu, prin care a indemnatu pe tinerii seminaristi a se indrumá pre calea Sf. loru misiuni avendu de icóna viati'a Sf. Ierarchi inainte mergatorii episcopatului ortodoxu care este o comóra de stiintia, pietate si abnegatiune apostolica. Apoi profesorulu Erbiceanu eruditulu directoru alu tipografiei Sf. Sinodu, a tienutu o fórté in-

laresanta discutie asupra vietii si operelor dascalului Naumu protosingelului care a lucratu pentru luminaarea neamului si a bisericeii romanesci intre anii 1785 si 1835 si care pana acum a ramas necunoscutu literatilor nostri. In sfersitu Prea Santitulu Ghenadie alu Râmnicului-Noulu-Severin si P. S. Inocentie Ploiesteanu in numele I. P. S. Mitropolitu-Primatu au pronuntiatu câte unu discursu insufletitu de cele mai pioase simtief-minte si indemandu pre seminaristi la lucru, pentru a se face demni de biserica si patrie. Mai inainte d'a se despartu adunarea s'a servitu asistentiei siampanie ridicându-se mai multe toastu pentru propasirea Bisericeii Nationale.

CONCURSE.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala rom. gr. or. din Veresmortu, inspectoratulu Birschisului, cottulu Carasiu-Severinu cu terminu de alegere pre dumineca a V-a din paresimi. adeca in 26 Martie st. v. a. c.

Emolumentele suntu:

1) In bani gata 107 fl. v. a. 2) In naturale 60. masuri de cucuruza in bómbe. 3) 8. orgi de lemne din care are ase incaldi si scóla, 4) pentru conferintie 10 fl. 5) pentru Scripturistica 5 fl. v. a. 6) si 4 jugere estravilanu finatiu. 7) Cortelu liberu cu gradina de legumi de 1 jugeru, si scóla de invetiamentu

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documenteze ca posedu testimoniu de preparandie, si cualificatiune, precum si din limb'a maghiara, éara cei ce vor dovedi ca suntu in stare a conduce si corulu vocalu, vor fi preferiti.

Recursele astfeliu instruite si adresate comitetului parochialu, din Veresmortu, suntu a se tramite Multu Onoratului domnu inspectoru scolaru Demetriu Marcu in Birschisiu avendu pana in 25 Martie ase presenta in vre-o domineca sau serbatóre la biserica, pentru a-si aretá desteritatea in cantarile rituale.

Veresmortu la 30. Ianuaru 1889 st. v.

Mihail Rubinoviciu, m. p. Ioan Ruzsa, m. p.
pres. com. par. not. com. par.

In contielegere cu DEMETRIU MARCU, m. p. ins. scl.

Se escrie pentru indeplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala din comun'a Araneagu, diecesa Aradului, cerculu inspectoralu alu Siriei, cu terminu de alegere pre 5/17 Martiu 1889.

Cu acestu postu suntu impreunate urmatórele emolumente:

- 1) Salariu banescu de 120 fl. v. a.
- 2) Doue patrare pamentu estravilanu, parte aratoriu parte fenatiu.
- 3) Doispredece stângeni lemne din cari se va incaldi si scól'a.
- 4) Pentru conferintia 5 fl.
- 5) In spesele scripturistice 5 fl.
- 6) Dela inmorméntari unde va fi poffitu, va primi,
  - a) dela baiati mici pana la 7 ani — 30 cr.
  - b) dela inmorméntari mari, fara liturgie 50 cr. éar cu liturgie 1 fl.
- 7) Quartiru liberu cu gradina de legumi.

Recurentii suntu avisati, a-si suscerne petitiunile, adresate comitetului parochialu din Araneagu, inspectorulu Giorgiu Popoviciu in Siri'a — Világos — pana in 2/14 Martiu 1889. dovedindu: 1) ca suntu romani de rel. gr. orient. — 2) cá au prestatu esamenulu de cualificatiune si celu din limb'a maghiara, cu calculu indestulitoriu — 3) atestatu de conduita.

Recurentii suntu poffiti a-se presentá in sf. biserica din Araneagu, pentru a-si dovedi desteritatea in cantu si tipicu; cá-ci alesulu va functioná, fara alta renumeratiune si ca cantoru bisericescu.

Araneagu la 8/20 Ianuaru 1889.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea inspectorulu cercualu.

—□—

Pre bas'a si sub conditiunile stipulate in decisulu Ven. Consistoriu diecesanu dtto. 24. Novembre 1888. Nr. 4538, care decisu se póte vedea in cancelar'a oficiulu protopresbiteralu din Lipov'a, — infiintandu-se o capelania temporala pre langa veterani preoti actuali din opidulu Lipov'a, (cottulu Timisiu) prin acést'a se escriu concursu cu terminulu de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumentele impreunate cu acést'a capelania suntu:

1. Folosirea sesiunei parochiei remase vacante dupa repositatu preotu Ion Schelegia.

2. Venitele stolare si birulu dela parochi'a vacanta, dupa ce acést'a se va face egala cu celelalte parochii, conform decisulu comit. parochialu din 6/18. Dec. 1888.

Aceste venite computate in bani dau unu venitu anualu de 660 fl.

Capelanulu alegendu avédu purtari bune, dupa incetarea din vietia a unu'a dintre cei doi parochi veterani, va urmá de parochu in parochi'a ce ar deveni vacanta, éar parochi'a remasa de repositatu Ion. Schelegia se va reduce.

Recurentii la acést'a capelania au a dovedi cualificatiune pentru parochiile de cl. a dou'a observandu-se insa ca recurentii ce vor avea cualificatiune pentru parochii de cl. prima vor fi preferiti, — éar recursele lor instruite conform dispositiunilor regulamentulu pentru parochii, adresate comitetulu parochialu, au a le suscerne pana la terminul sus indicatu parintelui protopresbiter Voicu Hamsea, in Lipov'a (B. Lippa) si au a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la st. Biserica spre a-si aretá desteritatea in cele rituale, respective in predicare.

Lipov'a, 8/20. Ianuaru 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p., prot.

—□—

In urmare decisulu Consistorialu gr. or. oradanu de dtto 19/31 Dec. 1888 Nr. 1015 B. pentru indeplinirea definitiva a parochiei Hidisicnan, protopresviteratulu Beinsului se escrie concursu pe langa urmatórele emolumente:

a) Cas'a parochiala cu 2 chilli, gradina nu altcuntru si un'altelu ce suntu de lipsa la casa, poiata, colnitiu etc. cu unu venitu de 80 fl. b) Pamentulu parochialu $\frac{3}{8}$ cu unu venitu de 180 fl. c) Din biru dela 115 case unu venitu de 80 fl. d) Dela inmorméntari mari, si mici, 40 fl. e) Dela cununii 20 fl. — Sum'a: 400 fl. afara de acestea mai suntu si alte venituri din masluri, rogatiuni, festanii estrase si alte accidentii.

Doritorii de a ocupá acést' parochie decl. III. suntu avisati a-si trimitte recursele adresate Comitetulu parochialu protopresviterulu tractualu Eli'a Mog'a, in Rabagani pana la 11/23. Fauru a. c. éra in 12/24 Fauru se va tiené alegerea poffindu-se recurentii pana la diu'a alegerei a-se presentá la biserica din locu, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Datu din Siedinti'a Comitetulu parochialu tienuta in 9/21 Ianuaru 1889.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: ELI'A MOG'A m. m. protopresviterulu Beinsului.